EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 6.11.2007
COM(2007) 661 galīgā redakcija

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Turciju, un par Lēmuma 2006/35/EK atcelšanu

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Padome 2006. gada 23. februārī pieņēma pārskatīto Pievienošanās partnerību ar Turciju, kas balstīta uz Komisijas priekšlikumu, ko iesniedza 2005. gada 9. novembrī. Partnerībās ir ietvertas īstermiņa un vidēja termiņa prioritātes. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir lietderīgi sniegt priekšlikumu atjauninātai Pievienošanās partnerībai ar Turciju.

Šī ceturtā Pievienošanās partnerība ar Turciju ir balstīta uz Padomes Regulas (EK) Nr. 390/2001 noteikumiem, kas paredz, ka pēc Komisijas priekšlikuma Padome ar kvalificētu balsu vairākumu lemj par principiem, prioritātēm, starpposma mērķiem un nosacījumiem pievienošanās partnerībā, kuru iesniegs Turcijai, kā arī par to nozīmīgiem grozījumiem, kurus izdarīs nākotnē.

Lai īstenotu Pievienošanās partnerību, Turcijas kompetentajām iestādēm ir jāizstrādā plāns, kurā ietverts grafiks un konkrēti pasākumi, kurus šajā nolūkā Turcija iecerējusi veikt. Komisija pastāvīgi uzraudzīs šo prioritāšu īstenošanas gaitu.

Pievienošanās partnerības prioritātes veido programmas izstrādes pamatu Kopienas finansiālajam atbalstam, kuru turpinās sniegt, izmantojot attiecīgos finanšu instrumentus, īpaši Padomes 2006. gada 17. jūlija Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido pirmspievienošanās atbalsta instrumentu (*IPA*).

Padomes lēmuma priekšlikumam nav finansiālu seku. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija aicina Padomi pieņemt pievienoto Padomes lēmuma priekšlikumu.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Turciju, un par Lēmuma 2006/35/EK atcelšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 2001. gada 26. februāra Regulu (EK) Nr. 390/2001 par palīdzību Turcijai atbilstīgi pirmspievienošanās stratēģijai un jo īpaši par pievienošanās partnerības izveidi[1], jo īpaši tās 2. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Regulā (EK) Nr. 390/2001 ir paredzēts, ka pēc Komisijas priekšlikuma Padome ar kvalificētu balsu vairākumu lemj par principiem, prioritātēm, starpposma mērķiem un nosacījumiem pievienošanās partnerībā, kuru iesniegs Turcijai, kā arī par to nozīmīgiem grozījumiem, kurus izdarīs nākotnē.

(2) Pamatojoties uz minēto, Padome 2001. un 2003. gadā noslēdza Pievienošanās partnerību ar Turciju[2].

(3) Komisija 2004. gada ieteikumā par Turciju uzsvēra, ka Eiropas Savienībai jāturpina pārraudzīt politisko reformu procesu un 2005. gadā jāierosina pārskatīta Pievienošanās partnerība. Pēc tam 2006. gada februārī Padome pieņēma pārskatītu partnerību[3].

(4) Eiropadome 2004. gada decembrī secināja, ka Eiropas Savienība turpinās cieši pārraudzīt politisko reformu īstenošanas gaitu, pamatojoties uz pievienošanās stratēģiju, kurā noteiktas reformu procesa prioritātes.

(5) Dalībvalstis 2005. gada 3. oktobrī sāka sarunas ar Turciju par tās pievienošanos Eiropas Savienībai. Sarunu virzība būs atkarīga no Turcijas panākumiem, kas gūti, gatavojoties pievienoties ES, *inter alia* vērtējot to, kā tiek īstenota Pievienošanās partnerība, ko regulāri pārskatīs.

---

1 OV L 58, 28.2.2001., 1. lpp.

2 Lēmums 2001/235/EK (OV L 85, 24.3.2001., 13. lpp.) un Lēmums 2003/398/EK (OV L 145, 12.6.2003., 40. lpp.).

3 Lēmums 2006/35/EK, (OV L 22, 26.1.2006., 34.-50. lpp.).

(6) Komisijas dokumentā par paplašināšanās stratēģiju un galvenajiem uzdevumiem 2006.-2007. gada laikposmā norādīts, ka partnerības tiks atjauninātas 2007. gada beigās.

(7) Padome 2006. gada 12. jūnijā pieņēma Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA*)[4], kas atjaunina finansiālā atbalsta sistēmu pirmspievienošanās valstīm.

(8) Tādēļ ir ieteicams pieņemt pārskatītu Pievienošanās partnerību, kas atjaunina pašreizējo partnerību, lai apzinātu jaunās prioritātes turpmākam darbam, balstoties uz secinājumiem 2007. gada progresa ziņojumā, Turcijai gatavojoties turpmākai integrācijai Eiropas Savienībā.

(9) Lai sagatavotos dalībai ES, tiek gaidīts, ka Turcija izstrādās plānu ar grafiku un īpašiem pasākumiem Pievienošanās partnerības prioritāro jautājumu risināšanai.

(10) Lēmums 2006/35/EK ir jāatceļ,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

Principi, prioritātes, starpposma mērķi un nosacījumi Pievienošanās partnerībai ar Turciju ir izklāstīti pielikumā.

2. pants

Pievienošanās partnerības īstenošanu pārbauda un pārrauga struktūrās, kas izveidotas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, un Padome, pamatojoties uz Komisija gada ziņojumiem.

3. pants

Lēmumu 2006/35/EK atceļ.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

[4] OV L 210, 31.7.2006., 82. lpp.

PIELIKUMS. TURCIJA – PIEVIENOŠANĀS PARTNERĪBA 2007

1. IEVADS

Eiropadome savā 1997. gada decembra sanāksmē Luksemburgā nolēma, ka, mobilizējot visas palīdzības formas kandidātvalstīm vienā sistēmā, pievienošanās partnerība būtu uzlabotās pirmspievienošanās stratēģijas galvenais elements. Šādā veidā Kopiena vērš savu palīdzību uz katra kandidāta īpašajām vajadzībām, lai sniegtu atbalstu ar pievienošanos saistītu konkrētu problēmu pārvarēšanai.

Pirmo Pievienošanās partnerību Turcijai Padome pieņēma 2001. gada martā. Komisijas 2002. gada oktobra stratēģijas dokumentā par paplašināšanos noteikts, ka Komisijai jāierosina pārskatīta Pievienošanās partnerība Turcijai. Komisija 2003. gada martā iesniedza pārskatītu Pievienošanās partnerību Turcijai, un Padome to pieņēma tā paša gada maijā. Lai garantētu reformu procesa ilgtspējīgumu un neatgriezeniskumu, Komisija 2004. gada oktobra ieteikumā ierosināja, ka ES jāturpina cieši pārraudzīt politisko reformu norisi. Konkrēti Komisija ierosināja 2005. gadā pieņemt pārskatītu Pievienošanās partnerību. Pēc tam, kad ir gūti gaidāmie panākumi Partnerību pirmā posma prioritāšu īstenošanā, prakse ir reizi divos gados atjaunināt partnerības. Tāpēc Komisija ierosina atjaunināt Pievienošanās partnerību.

Tiek gaidīts, ka Turcija izstrādās plānu, kurā būs iekļauts grafiks un īpaši pasākumi, kas paredzēti, lai risinātu Pievienošanās partnerības prioritāros jautājumus.

Pārskatītā Pievienošanās partnerība ir pamatā vairākiem politikas/finanšu instrumentiem, ko izmantos, lai palīdzētu Turcijai sagatavoties dalībai ES. Konkrēti pārskatītā Pievienošanās partnerība būs pamatā nākamajām politiskajām reformām, un tā būs kritērijs, pēc kura novērtēs turpmākās norises.

2. PRINCIPI

Galvenās prioritātes, kas noteiktas Turcijai, attiecas uz tās spēju izpildīt Eiropadomes 1993. gada Kopenhāgenas sanāksmē noteiktos kritērijus un sarunu prasības, kuras 2005. gada 3. oktobrī pieņēma Padome.

3. PRIORITĀTES

Prioritātes, kas norādītas šajā Pievienošanās partnerībā, izraudzītas, pamatojoties uz to, ka ir pamatoti uzskatīt, ka dažos turpmākajos gados valsts tās varēs izpildīt pilnībā vai lielā mērā. Izšķir īstermiņa prioritātes, kuras būtu jāizpilda viena vai divu gadu laikā, un vidēja termiņa prioritātes, kuras būtu jāizpilda trīs vai četru gadu laikā. Prioritātes attiecas gan uz tiesību aktiem, gan uz to īstenošanu.

Pārskatītā Pievienošanās partnerība norāda Turcijas dalības sagatavošanas darbu prioritārās jomas. Tomēr Turcijai tik un tā būs jārisina visi progresa ziņojumā norādītie jautājumi, tostarp politisko reformu procesa stiprināšana, lai garantētu tā neatgriezeniskumu un nodrošinātu tā vienādu īstenošanu visā valstī un visos pārvaldes līmeņos. Svarīgi arī tas, lai Turcija pildītu tiesību aktu tuvināšanas un *acquis* īstenošanas saistības atbilstoši saistībām, ko tā uzņēmusies saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, Muitas savienību un saistītiem EK un Turcijas Asociācijas padomes lēmumiem, piemēram, par tirdzniecības režīmu attiecībā uz lauksaimniecības produktiem.

3.1. Īstermiņa prioritātes

Politiskais dialogs

<u>Demokrātija un tiesiskums</u>

Valsts pārvalde

– Īstenot valsts pārvaldes un personāla politikas reformu, lai panāktu lielāku efektivitāti, atbildību un pārredzamību.

– Nostiprināt vietējās pārvaldes iestādes, veicot centrālās pārvaldes reformu, nododot pilnvaras vietējās pārvaldes iestādēm un nodrošinot tām atbilstošus resursus.

– Pieņemt un īstenot tiesību aktus, kuru mērķis ir izveidot pilnībā funkcionējošu ombuda sistēmu.

Civilo kontrole pār drošības spēkiem

– Turpināt civilās kontroles pār militāro jomu saskaņošanu ar ES dalībvalstu praksi. Nodrošināt, lai militārie spēki neiejauktos politiskos jautājumos un lai civilās iestādes pilnībā pildītu uzraudzības funkcijas pār drošības jautājumiem.

– Veikt pasākumus, lai drošības jautājumus risinātu ar lielāku atbildību un pārredzamību.

– Noteikt pilnīgu parlamentāru kontroli, ieskaitot ārēju revīziju, militārās un aizsardzības politikas un visu ar to saistīto izdevumu jomā.

– Ierobežot militāro tiesu jurisdikciju, attiecinot to vienīgi uz militārā personāla militāro pienākumu veikšanu.

Tiesu sistēma

– Pastiprināt centienus, tostarp ar apmācības palīdzību, lai nodrošinātu, ka tiesu iestāžu interpretācija attiecībā uz tiesību aktiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, atbilst Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiesu praksei un Turcijas Konstitūcijas 90. pantam.

– Nodrošināt tiesu iestāžu neatkarību no citām valsts iestādēm, īpaši no Tiesnešu un prokuroru augstākās padomes un kontroles sistēmas. Konkrētāk, nodrošināt, lai Tiesnešu un prokuroru augstākā padome pārstāvētu tiesu iestādes kopumā.

– Pastiprināt tiesu iestāžu darbības efektivitāti, jo īpaši nostiprinot to institucionālos resursus un pieņemot jaunu civilprocesa kodeksu.

– Turpināt reģionālo apelācijas tiesu veidošanu.

Korupcijas novēršanas politika

– Izstrādāt visaptverošu korupcijas novēršanas stratēģiju un centrālo iestādi, kas pārrauga un uzrauga tās īstenošanu. Uzlabot koordināciju starp visām iesaistītajām iestādēm.

– Nodrošināt, lai tiktu īstenoti noteikumi par ētikas principiem, kas jāievēro civildienesta ierēdņiem, un attiecināt tos arī uz vēlētām amatpersonām, tiesu iestāžu amatpersonām, akadēmisko iestāžu darbiniekiem un militārpersonām.

– Atbilstoši Eiropas paraugpraksei ierobežot neaizskaramību, kas piešķirta politiķiem un valsts amatpersonām, un pilnveidot tiesību aktus par pārredzamību politiskajās partijās un par vēlēšanu kampaņu finansēšanu.

<u>Cilvēktiesības un minoritāšu aizsardzība</u>

Starptautisko cilvēktiesību ievērošana

– Ratificēt ANO Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu, kurā paredzēts izveidot apcietinājuma vietu neatkarīgas uzraudzības sistēmu.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa

– Izpildīt Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un nodrošināt, lai pilnībā tiktu izpildīti Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi.

– Grozīt Kriminālprocesa kodeksu, lai piemērotu tiesības uz atkārtotu iztiesāšanu atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas attiecīgajiem spriedumiem.

Cilvēktiesību veicināšana un īstenošana

– Izveidot neatkarīgu, atbilstoši apgādātu cilvēktiesību valsts iestādi saskaņā ar attiecīgajiem ANO principiem.

– Turpināt tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku izglītošanu par cilvēktiesību jautājumiem un izmeklēšanas metodēm.

Civilās un politiskās tiesības

Spīdzināšanas un ļaunprātīgas izturēšanās novēršana

– Nodrošināt to pasākumu īstenošanu, kas atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un Eiropas Spīdzināšanas novēršanas komitejas ieteikumiem pieņemti saistībā ar „nulles pielaides" politiku attiecībā pret spīdzināšanu un ļaunprātīgu izturēšanos.

– Nodrošināt Stambulas Protokola īstenošanu visā valstī, īpaši uzlabojot medicīnisko ekspertīzi.

– Pastiprināt cīņu pret nesodāmību. Nodrošināt, lai prokurori laikus un efektīvi veiktu iespējamo lietu izmeklēšanu, kuras rezultāts būtu vainīgo identificēšana un sodīšana tiesā.

Tiesas pieejamība

– Pastiprināt centienus, lai nodrošinātu atbilstoša līmeņa palīdzību un kvalificētus tulkošanas pakalpojumus.

Vārda brīvība

– Pārskatīt tiesību aktus par vārda brīvību, tostarp preses brīvību, atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi.

– Uzlabot to personu stāvokli, kuras tiek krimināli vajātas vai ir notiesātas par viedokļa nevardarbīgu paušanu.

Pulcēšanās un biedrošanās brīvība

– Atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un ar to saistītai tiesu praksei turpināt īstenot visas reformas, kas attiecas uz biedrošanās un mierīgas pulcēšanās brīvību. Īstenot pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu, ka drošības spēki pārmērīgi lieto spēku.

– Saskaņot ar ES dalībvalstu paraugpraksi tiesību aktus par politiskajām partijām.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas

– Turpināt nostiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību valstī un tās iesaistīšanos valsts politikas veidošanā.

– Atvieglot un veicināt visu Turcijas pilsoniskās sabiedrības atzaru un Eiropas partneru atvērtu saziņu un sadarbību.

Ticības brīvība

– Pārskatīt tiesību aktus par fondiem atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksei.

– Nodrošināt, lai tādas reliģiskas kopienas, kas nav musulmaņi, var iegūt juridiskas personas statusu un īstenot savas tiesības.

– Nodrošināt iespēju iegūt augstāko reliģisko izglītību minoritātēm, kas nav musulmaņi, ieskaitot viņu garīdznieku izglītošanu.

– Nodrošināt vienādu attieksmi pret turkiem un ārvalstniekiem saistībā ar viņu iespējām īstenot ticības brīvību, piedaloties organizētu reliģisku kopienu dzīvē.

– Pieņemt tiesību aktus, lai novērstu to personu atkārtotu saukšanu pie atbildības un apsūdzības, kuras atsakās veikt militāro dienestu pārliecības vai reliģisku apsvērumu dēļ.

Ekonomiskās un sociālās tiesības

Sieviešu tiesības

– Veikt pasākumus, lai īstenotu spēkā esošos tiesību aktus saistībā ar sieviešu tiesībām un pret visu veidu vardarbības izpausmēm pret sievietēm, tostarp noziegumiem, kas izdarīti, lai aizsargātu godu. Atbilstīgi spēkā esošajiem tiesību aktiem nodrošināt tiesnešu un prokuroru, tiesībaizsardzības iestāžu, pašvaldību un citu atbildīgo iestāžu darbinieku specializētas mācības un visās lielajās pašvaldībās izveidot patvēruma vietas sievietēm, kuras apdraud vardarbība.

– Turpināt palielināt vispārējās sabiedrības un īpaši vīriešu informētību par dzimumu jautājumiem, un veicināt sieviešu lomu sabiedrībā, tostarp ar izglītības palīdzību un dalību darba tirgū, un politiskajā un sabiedriskajā dzīvē; atbalstīt sieviešu organizāciju veidošanu, lai sasniegtu šos mērķus.

Bērnu tiesības

– Nodrošināt Likuma par bērnu aizsardzību pilnīgu īstenošanu un veicināt bērnu tiesību aizsardzību atbilstoši ES un starptautiskiem standartiem.

– Turpināt centienus, lai risinātu bērnu darba problēmu un uzlabotu ielu bērnu stāvokli.

Darba tiesības un arodbiedrības

– Nodrošināt, lai atbilstīgi ES standartiem un attiecīgajām SDO konvencijām tiktu ievērotas visas arodbiedrību tiesības, īpaši attiecībā uz tiesībām apvienoties, tiesībām streikot un tiesībām risināt kolektīvas sarunas.

– Turpināt pastiprināt sociālo dialogu, atvieglot un veicināt sadarbību ar ES partneriem.

Diskriminācijas novēršanas politika

– Tiesību aktos un praksē garantēt, lai ikviena privātpersona varētu pilnībā izmantot cilvēktiesības un pamatbrīvības bez diskriminācijas un neatkarīgi no valodas, politiskajiem uzskatiem, dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pasaules uzskata, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas.

– Pastiprināt centienus pārskatīt mācību programmas un mācību grāmatas, lai izskaustu diskriminējošu informāciju.

Minoritāšu tiesības, kultūras tiesības un minoritāšu aizsardzība

– Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un principiem, kas noteikti Vispārējā konvencijā par nacionālo minoritāšu aizsardzību, un atbilstīgi dalībvalstu paraugpraksei nodrošināt kultūras daudzveidību un veicināt minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību.

– Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 1. protokolu garantēt minoritāšu tiesisko aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz īpašumtiesību izmantošanu.

Kultūras tiesības

– Uzlabot reālu piekļuvi radio un televīzijas pārraidēm ne tikai turku valodā, īpaši atceļot atlikušos juridiskos ierobežojumus.

– Pieņemt attiecīgus pasākumus to valodu mācīšanas atbalstam, kas nav turku valoda.

Situācija austrumos un dienvidaustrumos

– Izstrādāt visaptverošu pieeju, lai samazinātu reģionālas atšķirības un jo īpaši uzlabotu situāciju dienvidaustrumu Turcijā nolūkā uzlabot saimnieciskās, sociālās un kultūras iespējas visiem Turcijas pilsoņiem, tostarp kurdu izcelsmes Turcijas pilsoņiem.

– Dienvidaustrumos atcelt ciemu apsargāšanas sistēmu.

– Atbrīvot teritoriju no kājnieku mīnām.

Valsts iekšienē pārvietotas personas

– Atbilstoši ANO ģenerālsekretāra īpašā pārstāvja ieteikumiem par pārvietotajām personām veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai atvieglotu valsts iekšienē pārvietoto personu atgriešanos sākotnējā dzīvesvietā.

– Turpināt īstenot tiesību aktus par terorisma radīto zaudējumu kompensāciju un cīņu pret terorismu. Nodrošināt taisnīgas un tūlītējas kompensācijas cietušajiem.

Reģionālie jautājumi un starptautiskās saistības

Kipra

– Nodrošināt nepārtrauktu atbalstu centieniem pilnīgi atrisināt Kipras problēmu Apvienoto Nāciju Organizācijā un atbilstīgi principiem, saskaņā ar kuriem dibināta Eiropas Savienība, vienlaicīgi veicinot labvēlīgu vidi visaptverošam risinājumam.

– Pilnībā īstenot protokolu, ar ko, ņemot vērā 10 jauno ES dalībvalstu pievienošanos, pielāgo Ankaras nolīgumu, tostarp atcelt visus pašreizējos ierobežojumus kuģiem ar Kipras karogu un kuģiem, kas strādā Kipras tirdzniecībā[5].

– Veikt konkrētus pasākumus, lai pēc iespējas drīz normalizētu Turcijas un visu ES dalībvalstu, tostarp Kipras Republikas, divpusējās attiecības[6].

Robežstrīdu mierīgs atrisinājums

– Saskaņā ar strīdu mierīga atrisinājuma principu, kas atbilst ANO hartai, vajadzības gadījumā izmantojot Starptautisko Tiesu, turpināt centienus risināt robežstrīdus.

– Nepārprotami veicināt labas kaimiņattiecības; risināt jautājumus, kas saistīti ar jebkādiem iemesliem, kuri rada nesaskaņas ar kaimiņvalstīm; un atturēties no jebkādām darbībām, kas varētu negatīvi ietekmēt procesu, kas attiecas uz robežstrīdu mierīgu atrisinājumu.

---

5 Skatīt arī Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu 2005. gada 21. septembra deklarāciju.

6 Skatīt arī Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu 2005. gada 21. septembra deklarāciju.

Ekonomiskie kritēriji

– Turpināt īstenot piemērotu fiskālo un monetāro politiku, lai veiktu atbilstošus pasākumus makroekonomiskās stabilitātes un prognozējamības saglabāšanai. Ieviest ilgtspējīgu un efektīvu sociālā nodrošinājuma sistēmu.

– Turpināt pastiprināt ekonomiskās politikas koordināciju starp dažādām iestādēm un politikas jomām, lai izveidotu konsekventu un ilgtspējīgu tautsaimniecības ekonomisko politiku.

– Turpināt valsts uzņēmumu privatizāciju.

– Turpināt tirgus liberalizāciju un cenu reformas, īpaši enerģētikas un lauksaimniecības jomā.

– Risināt darba tirgus nelīdzsvarotības problēmas. Šajā nolūkā pilnveidot stimulēšanas struktūras un uzlabot elastību darba tirgū, lai palielinātu līdzdalību un nodarbinātību; uzlabot izglītības un profesionālo mācību centienus, tādējādi sekmējot pāreju no lauksaimniecības uz pakalpojumu ekonomiku.

– Uzlabot uzņēmējdarbības vidi. Šajā nolūkā uzlabot saimnieciskās tiesas darbību un aizsargāt tirgus regulēšanas iestāžu neatkarību; pilnveidot bankrota procedūras, lai novērstu šķēršļus iziešanai no tirgus.

– Apzināt un ieviest līdzekļus ēnu ekonomikas problēmu risināšanai.

<u>Spēja uzņemties dalības saistības</u>

1. sadaļa. Preču brīva aprite

– Atcelt importa atļaujas vai licenču prasības, kā arī nesamērīgas sertifikācijas prasības attiecībā uz izstrādājumiem, kas nav lietoti mehāniskie transportlīdzekļi.

– Iesniegt Komisijai plānu importa atļauju atcelšanai lietotiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

– Pabeigt to pasākumu apzināšanu, kas ir pretrunā EK līguma 28. līdz 30. pantam, sagatavot plānu to atcelšanai un ieviest Turcijas tiesību sistēmā savstarpējas atzīšanas klauzulu.

– Risināt neatrisināto jautājumu par normatīvo datu aizsardzību attiecībā uz farmaceitiskiem produktiem.

3. sadaļa. Tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība

– Iesniegt sīki izstrādātu stratēģiju, kurā ietverts visu to pasākumu grafiks, kas vajadzīgi saistībā ar tiesību aktu saskaņošanu un institucionālajiem resursiem, lai nodrošinātu atbilstību šajā sadaļā ietvertajiem *acquis*.

– Turpināt *acquis* saskaņošanu attiecībā uz profesionālās kvalifikācijas savstarpēju atzīšanu, īpaši paredzot profesionālās atzīšanas procedūru, kas atšķiras no akadēmiskās atzīšanas, un pieņemot minimālās apmācības prasības, kā noteikts Direktīvā 2005/36/EK.

– Sākt pielīdzināšanu *acquis* par pasta pakalpojumiem.

4. sadaļa. Kapitāla brīva aprite

– Turpināt atcelt ierobežojumus, kuri ietekmē ārvalstu tiešos ieguldījumus no ES.

– Sākt saskaņot ar *acquis* tiesību aktus par maksājumu sistēmām.

5. sadaļa. Publiskais iepirkums

– Uzdot organizācijai, kas atbildīga par iepirkumu, nodrošināt saskaņotu politiku un vadīt tās īstenošanu.

– Iesniegt visaptverošu stratēģiju, kurā ietvertas visas reformas, kas ir vajadzīgas tiesību aktu pielīdzināšanai un institucionālo resursu veidošanai, lai nodrošinātu atbilstību *acquis*.

6. sadaļa. Uzņēmējdarbības tiesības

– Pieņemt jauno Tirdzniecības kodeksu.

7. sadaļa. Intelektuālā īpašuma tiesības

– Uzlabot policijas, muitas un tiesībaizsardzības iestāžu spējas īstenot intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp pastiprinot šo struktūru koordināciju.

– Īpaši risināt jautājumus, kas saistīti ar preču zīmju viltošanu un pirātismu.

8. sadaļa. Konkurences politika

– Pieņemt tiesību aktu par valsts atbalstu atbilstoši *acquis* prasībām un izveidot savā darbībā neatkarīgu valsts atbalsta uzraudzības iestādi, kas spēj izpildīt spēkā esošās pārredzamības saistības.

– Pabeigt un pieņemt tērauda rūpniecības pārstrukturēšanas valsts programmu atbilstoši ES prasībām.

9. sadaļa. Finanšu pakalpojumi

– Turpināt saskaņošanu ar jaunajām kapitāla prasībām kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām un ar citām saistītām direktīvām (noguldījumu garantiju sistēma, darbības izbeigšana un pārstrukturēšana, finanšu konglomerāti, banku konti).

– Nostiprināt piesardzīgas uzraudzības standartus gan banku nozarē, gan ārpusbanku finanšu nozarē, tostarp izveidojot neatkarīgas regulēšanas un uzraudzības iestādes.

10. sadaļa. Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

– Pieņemt jaunu elektronisko sakaru likumu, kas saskaņots ar pašreizējo ES tiesisko regulējumu.

– Pabeigt ES tiesiskā regulējuma 2002. gadam galveno „sākotnējo apstākļu” pieņemšanu un īstenošanu.

– Turpināt tiesību aktu saskaņošanu audiovizuālās politikas jomā, jo īpaši attiecībā uz direktīvu par televīziju bez robežām.

11. sadaļa. Lauksaimniecība un lauku attīstība

– Izveidot *IPARD* aģentūru (Pirmspievienošanās programma lauku attīstībai), kas akreditēta atbilstoši ES prasībām.

– Atcelt ierobežojumus attiecībā uz liellopu gaļas, dzīvu liellopu un blakusproduktus tirdzniecību.

12. sadaļa. Pārtikas nekaitīguma, veterinārā un fitosanitārā politika

– Pieņemt pamatlikumu par pārtiku, barību un veterinārijas jautājumiem, kurš atbilst ES prasībām un ļauj pabeigt ES *acquis* transponēšanu.

– Nodrošināt liellopu identifikācijas un reģistrācijas un to pārvietošanās reģistrācijas sistēmas darbību atbilstoši ES *acquis* un sākt ieviest atbilstošu sistēmu, lai izsekotu aitu un kazu pārvietošanos.

– Veikt vajadzīgos pasākumus, lai Pasaules dzīvnieku veselības organizācija atzītu Trāķijas reģionu par zonu, kurā nav mutes un nagu sērgas un kurā veic vakcināciju.

– Klasificēt pa kategorijām visus pārtikas pārstrādes uzņēmumus, balstoties uz ES *acquis*, un sagatavot valsts programmu šo uzņēmumu modernizācijai.

13. sadaļa. Zivsaimniecība

– Nostiprināt administratīvās struktūras, īpaši izveidojot centrālo nodaļu, kas ir atbildīga par visiem zivsaimniecības jautājumiem. Īpaša uzmanība jāpievērš arī zvejas inspekcijas un kontroles dienestu nostiprināšanai.

– Pieņemt pārskatītos zvejas noteikumus atbilstoši ES prasībām.

14. sadaļa. Transporta politika

– Pieņemt dzelzceļa pamatlikumu, lai pakāpeniski atvērtu Turcijas dzelzceļa transporta tirgu un paredzētu funkciju nošķiršanu saistībā ar infrastruktūras pārvaldīšanu un pakalpojumu sniegšanu.

– Turpināt tiesību aktu saskaņošanu un īstenošanu jūrniecības nozarē, īpašu uzmanību pievēršot piesārņojuma efektīvai novēršanai. Turpināt nostiprināt Jūrlietu pārvaldi, tostarp uzlabojot Turcijas flotes drošības rādītājus un īstenojot *acquis* jūras satiksmes drošības jomā.

– Aviācijas jomā strādāt pie tā, lai rastu tehnisku risinājumu vajadzīgās saziņas nodrošināšanai, lai garantētu atbilstošu lidojumu drošības līmeni Vidusjūras dienvidaustrumu reģionā.

– Iesaistīties procesā, kas vērsts uz „Kopienas izraudzīšanas" atzīšanu, un iesniegt skaidri definētu stratēģiju pakāpeniskai saskaņošanai ar *acquis* par vienoto Eiropas gaisa telpu.

– Saskaņot un īstenot Eiropas Civilās aviācijas konferences politikas paziņojuma attiecīgos noteikumus un īpatnības civilās aviācijas drošības jomā.

15. sadaļa. Enerģētika

– Turpināt tiesību aktu par iekšējo gāzes un elektrības tirgu un elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību saskaņošanu ar *acquis* un īstenošanu, lai ņemtu vērā arī iespējamo dalību Enerģētikas kopienas līgumā. Nodrošināt gāzes pārvades taisnīgu un nediskriminējošu noteikumu īstenošanu.

– Turpināt attīstīt dažādu regulēšanas iestāžu spējas un nodrošināt to neatkarību.

– Nostiprināt administratīvos resursus un turpināt saskaņošanu energoefektivitātes jomā, veicināt augstas efektivitātes koģenerāciju un attīstīt atjaunojamu enerģiju un transportu, elektrību un apkuri/dzesēšanu, tostarp atbilstošu un vērienīgu mērķu un iniciatīvu noteikšanu.

– Pievienoties Kopējai lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu drošas pārvaldības konvencijai.

16. sadaļa. Nodokļi

– Veikt praktiskus pasākumus, lai būtiski samazinātu diskriminējošos nodokļus alkohola izstrādājumiem, ievestajai tabakai un ievestajām cigaretēm, kā arī iesniegt plānu, tajā norādot skaidrus atskaites punktus un to saskaņojot ar Komisiju, lai ātri atceltu jebkādus atlikušos diskriminējošus nodokļus.

– Saskaņot PVN un akcīzes nodokli, īpaši attiecībā uz struktūru un piemērojamām likmēm.

– Turpināt nodokļu administrēšanas nostiprināšanu un modernizāciju, tostarp IT nozarē, lai uzlabotu atbilstību un nodokļu ieņēmumu iekasēšanu un samazinātu ēnu ekonomiku.

18. sadaļa. Statistika

– Savlaicīgi sagatavot galvenos valsts kontu rādītājus saskaņā ar ESA 95.

– Saskaņot metodiku un organizatorisko struktūru informācijas vākšanai un sniegt statistikas datus par lauksaimniecību saskaņā ar ES prasībām.

– Pabeigt uzņēmumu reģistra veidošanu.

19. sadaļa. Sociālā politika un nodarbinātība

– Noteikt nosacījumus efektīvam sociālajam dialogam visos līmeņos, cita starpā pieņemot jaunus tiesību aktus, kas atceļ ierobežojošus noteikumus par arodbiedrību darbību, un nodrošinot arodbiedrību tiesību pilnīgu ievērošanu.

– Sniegt analīzi par nedeklarētu darbu Turcijā un sagatavot plānu šīs problēmas risināšanai saistībā ar vispārēju rīcības plānu *acquis* izpildei visa darbaspēka interesēs.

– Pabeigt darbu pie kopīgā iekļaušanas memoranda un kopīgā vērtējuma dokumenta par nodarbinātības politikas prioritātēm un aktīvi īstenot abu turpmākos pasākumus.

20. sadaļa. Uzņēmumu un rūpniecības politika

– Pieņemt pārskatītu visaptverošu rūpniecības politikas stratēģiju un pārskatītu MVU rīcības plānu.

22. sadaļa. Reģionālā politika un strukturālo instrumentu koordinācija

– Pastiprināt institucionālo struktūru veidošanu un nostiprināt administratīvos resursus programmu veidošanas, projektu sagatavošanas, uzraudzības, vērtēšanas un finanšu pārvaldības un kontroles jomās, īpaši nozaru ministriju līmenī, lai īstenotu ES pirmspievienošanās programmas, gatavojoties Kopienas kohēzijas politikas īstenošanai.

23. sadaļa. Tiesu iestādes un pamattiesības

– Pastiprināt centienus saskaņot tās tiesību aktus ar *acquis* par personas datu aizsardzību un izveidot neatkarīgu datu aizsardzības uzraudzības iestādi.

– *Citas prioritātes skatīt iedaļā par politiskajiem kritērijiem.*

24. sadaļa. Tiesiskums, brīvība un drošība

– Turpināt nostiprināt visas tiesībaizsardzības iestādes un saskaņot to statusu un darbību ar Eiropas standartiem, tostarp attīstot iestāžu sadarbību. Pieņemt ētikas kodeksu un izveidot neatkarīgu un efektīvu sūdzību sistēmu, lai nodrošinātu lielāku atbildību attiecībā uz visām tiesībaizsardzības struktūrām.

– Turpināt centienus īstenot patvēruma un migrācijas valsts rīcības plānu (tostarp pieņemot programmu), palielināt resursus nelegālas migrācijas apkarošanai atbilstoši starptautiskiem standartiem.

– Steidzami noslēgt nolīgumu par atpakaļuzņemšanu ar ES.

– Rezultatīvi veikt gatavošanos visaptverošu tiesību aktu pieņemšanai par patvērumu saskaņā ar *acquis*, tostarp izveidojot patvēruma iestādi.

– Turpināt centienus īstenot integrētas robežpārvaldības valsts rīcības plānu, tostarp definējot precīzu programmu. Ir jāveic pasākumi, lai izveidotu jaunā robežu likuma īstenošanas iestādi.

– Īstenot valsts stratēģiju organizētās noziedzības apkarošanas jomā. Pastiprināt cīņu pret organizēto noziedzību, narkotikām, cilvēku tirdzniecību, krāpšanu, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

26. sadaļa. Izglītība un kultūra

– Palielināt Mūžizglītības un valsts aģentūras Jaunatne rīcībā administratīvos resursus, lai spētu tikt galā ar palielināto darba apjomu.

27. sadaļa. Vide

– Pieņemt visaptverošu stratēģiju *acquis* pakāpeniskai transponēšanai, ieviešanai un īstenošanai, tostarp plānus vajadzīgo administratīvo resursu veidošanai valsts, reģionālā un vietējā līmenī un vajadzīgos finanšu līdzekļus, norādot atskaites punktus un grafikus.

– Turpināt *acquis*, īpaši tādu horizontālo un pamata tiesību aktu kā vides ietekmes novērtējums, transponēšanu, ieviešanu un īstenošanu, ietverot pārrobežu aspektus, kā arī administratīvo resursu nostiprināšanu.

– Pieņemt atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu.

28. sadaļa. Patērētāju un veselības aizsardzība

– Turpināt saskaņošanu ar patērētāju un veselības aizsardzības *acquis*, tostarp tādās jomās kā asinis, audi un šūnas un tabaka, un nodrošināt atbilstošas administratīvās struktūras un īstenošanas jaudas.

– Nostiprināt tiesu resursus, tostarp ar mācību palīdzību, lai nodrošinātu konsekvenci tiesību aktu interpretācijā patērētāju jomā.

29. sadaļa. Muitas savienība

– Saskaņot tiesību aktus par brīvajām zonām ar attiecīgajiem *acquis*, jo īpaši attiecībā uz noteikumiem par muitas kontroli un nodokļu revīziju.

– Nostiprināt muitas pārvaldes īstenošanas jaudas, īpaši saistībā ar cīņu pret nelikumīgu tirdzniecību un viltojumiem. Turpināt sagatavošanās darbus, lai nodrošinātu IT sistēmu savienojamību ar ES IT sistēmām.

– Atcelt atbrīvojumu no muitas nodokļiem precēm, uz kurām attiecas Muitas savienība un kuras pārdod beznodokļu veikalos ceļotājiem, kas ierodas Turcijā.

30. sadaļa. Ārējās attiecības

– Pievienoties ES nostājai Pasaules tirdzniecības organizācijā saistībā ar Dohas Attīstības programmu un ESAO.

– Pabeigt saskaņošanu ar Eiropas Kopienas režīmu attiecībā uz vispārējo preferenču sistēmu (VPS).

– Turpināt centienus noslēgt vēl nenoslēgtos brīvās tirdzniecības nolīgumus ar trešām valstīm atbilstoši *acquis*.

31. sadaļa. Ārpolitika, drošības un aizsardzības politika

– Turpināt pievienoties ES kopējām nostājām, deklarācijām, paziņojumiem un diplomātiskiem pasākumiem saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP).

– Saskaņot politikas virzienus attiecībā pret trešām valstīm un nostāju starptautiskajās organizācijās ar ES un tās dalībvalstu politiku un nostāju, tostarp attiecībā uz visu ES dalībvalstu dalību attiecīgajās organizācijās un tādos režīmos kā Vasenāras Vienošanās.

32. sadaļa. Finanšu kontrole

– Pieņemt un atjaunināt valsts iekšējās finanšu kontroles (*PICF*) politikas dokumentu un no tā izrietošos *PICF* tiesību aktus.

– Pieņemt vēl nepieņemtos tiesību aktus, lai garantētu Turcijas Revīzijas palātas darbību atbilstīgi starptautisko organizāciju un augstāko revīzijas iestāžu (*INTOSAI*) standartiem un pamatnostādnēm.

– Izveidot savā darbībā neatkarīgu krāpšanas apkarošanas koordinācijas struktūru ES finansiālo interešu aizsardzībai.

3.2. Vidēja termiņa prioritātes

Ekonomiskie kritēriji

– Pabeigt privatizācijas programmu.

– Nodrošināt valsts finanšu ilgtspējīgumu.

– Turpināt vispārējā izglītības un veselības līmeņa uzlabošanu, īpašu uzmanību veltot jaunajai paaudzei un sievietēm.

– Modernizēt valsts infrastruktūru, īpaši enerģētikas un transporta nozari, lai nostiprinātu ekonomikas vispārīgo konkurētspēju.

Spēja uzņemties dalības saistības

2. sadaļa. Darba ņēmēju brīva pārvietošanās

– Nodrošināt, ka valsts nodarbinātības dienestiem ir atbilstoši resursi, lai garantētu dalību *EURES* (Eiropas Nodarbinātības dienesta) tīklā.

– Turpināt nostiprināt administratīvās struktūras, īpaši sociālā nodrošinājuma shēmu koordinācijai.

3. sadaļa. Tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība

– Turpināt atcelt ierobežojumus attiecībā uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību un pārrobežu pakalpojumu sniegšanas brīvību.

– Turpināt pielīdzināšanu *acquis* par pasta pakalpojumiem.

– Turpināt pielīdzināšanu *acquis* par profesionālās kvalifikācijas savstarpēju atzīšanu un īpaši strādāt pie tā, lai atceltu pilsonības prasības.

5. sadaļa. Publiskais iepirkums

– Īstenot publiskā iepirkuma stratēģiju.

– Veicināt elektronisku līdzekļu izmantošanu iepirkuma procedūrās.

6. sadaļa. Uzņēmējdarbības tiesības

– Pieņemt vispārējas nozīmes finanšu pārskatu sistēmu uzņēmumu grāmatvedības un revīzijas jomā atbilstoši ES standartiem.

– Noteikt informācijas izpaušanas stingrākas prasības. Jo īpaši pieņemt vispārīgas prasības uzņēmumiem arhivēt revidētas juridiskas vienības un konsolidētus finanšu pārskatus, lai nodrošinātu to publisku pieejamību.

7. sadaļa. Intelektuālā īpašuma tiesības

– Turpināt saskaņošanu un nodrošināt intelektuālā īpašuma tiesību efektīvu piemērošanu.

8. sadaļa. Konkurences politika

– Saskaņot sekundāros tiesību aktus valsts atbalsta jomā.

– Nodrošināt pārredzamību valsts atbalsta jomā atbilstoši spēkā esošajām divpusējām saistībām. Informēt Kopienu par visām spēkā esošajām atbalsta shēmām un iepriekš paziņot par jebkuru individuālo atbalstu, ko gatavojas piešķirt.

10. sadaļa. Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

– Turpināt *acquis* transponēšanu un īstenošanu elektronisko sakaru nozarē un sagatavoties tirgu pilnīgai liberalizācijai.

– Turpināt saskaņot ar *acquis* audiovizuālajā jomā un nostiprināt regulēšanas iestādes neatkarību un administratīvos resursus.

11. sadaļa. Lauksaimniecība un lauku attīstība

– Turpināt izstrādāt identifikācijas sistēmu zemei un lauksaimnieku reģistrācijas valsts sistēmu, lai gatavotos lauksaimniecības zemes kontrolei.

– Sākt sagatavošanas darbu eksperimentālu pasākumu īstenošanai saistībā ar vidi un laukiem, lai nākotnē ieviestu ar lauksaimniecību saistītus vides pasākumus.

12. sadaļa. Pārtikas nekaitīguma, veterinārā un fitosanitārā politika

– Pieņemt dzīvnieku slimību kontroles pasākumus un izstrādāt slimības apkarošanas plānus, ja tas ir pamatots ar dzīvnieku veselības stāvokli.

– Palielināt laboratoriju un kontroles resursus pārtikas nekaitīguma, veterinārijas un fitosanitārijas jomā, īpaši saistībā ar references laboratorijām, atlikumu testēšanu (ieskaitot kontroles plānus) un paraugu ņemšanas procedūrām.

– Saskaņot tiesību aktus par transmisīvajām sūkļveida encefalopātijām (*TSE*) un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un sākt vajadzīgās vākšanas un apstrādes sistēmas veidošanu.

13. sadaļa. Zivsaimniecība

– Izveidot uzticamu krājumu novērtēšanas sistēmu, lai sniegtu precīzu informāciju par jūras resursiem.

– Pielāgot pašreizējo flotes reģistru ES prasībām.

14. sadaļa. Transporta politika

– Turpināt normatīvo un administratīvo saskaņošanu ar transporta *acquis*, īpaši saistībā ar autotransportu un lidojumu drošību.

– Nostiprināt resursus ES *acquis* īstenošanai, tostarp kontroles pasākumus, saskaņā ar ES standartiem.

15. sadaļa. Enerģētika

– Nodrošināt konkurētspējīga iekšējā enerģijas tirgus izveidi atbilstoši direktīvām par elektroenerģiju un gāzi. Turpināt nostiprināt administratīvās un reglamentējošās struktūras, kas ir vajadzīgas funkcionējošam un konkurētspējīgam enerģijas tirgum.

– Pieņemt tādu kodolenerģijas likumu, kas garantē augstu kodoldrošības līmeni atbilstoši ES standartiem.

16. sadaļa. Nodokļi

– Turpināt saskaņot akcīzes nodokļus un PVN, īpaši saistībā ar atskaitījumiem, atbrīvojumiem, īpašām shēmām, nodokļu atmaksāšanu un samazinātu likmju piemērošanu.

18. sadaļa. Statistika

– Pastiprināt *Turkstat* koordinatora lomu un palielināt administratīvos resursus, lai nodrošinātu datu savlaicīgu vākšanu, apstrādi un izplatīšanu.

19. sadaļa. Sociālā politika un nodarbinātība

– Sadarbībā ar sociālajiem partneriem turpināt *acquis* transponēšanu un nostiprināt saistītās administratīvās un izpildes struktūras, tostarp darba inspekcijas.

– Palielināt resursus, lai novērtētu un uzraudzītu darba tirgu un sociālās norises un risinātu strukturālas problēmas.

21. sadaļa. Eiropas komunikāciju tīkli

– Piešķirt prioritāti projektiem, kas apzināti transporta infrastruktūras vajadzību novērtējumā (*TINA*), un Eiropas Kopienas enerģētikas tīklu pamatnostādnēs uzskaitītajiem projektiem, kuri kalpo kopīgām interesēm.

22. sadaļa. Reģionālā politika un struktūrpolitikas instrumentu koordinācija

– Centrālajā, reģionālajā un vietējā līmenī izveidot administratīvos resursus nākotnē paredzamās Kopienas kohēzijas politikas īstenošanai.

24. sadaļa. Tiesiskums, brīvība un drošība

– Paātrināt centienus izveidot integrētu robežu pārvaldības sistēmu atbilstoši *acquis*, balstoties uz stingru koordināciju starp aģentūrām un darbinieku profesionalitāti, ietverot *inter alia* sākotnējās pārbaudes mehānismu, lai apzinātu personas, kuram ir vajadzīga starptautiska aizsardzība uz robežām.

– Turpināt saskaņošanu ar *acquis* patvēruma jomā, īpaši atceļot ģeogrāfiskos ierobežojumus attiecībā uz Ženēvas konvenciju un pastiprinot aizsardzību, sociālo atbalstu un bēgļu integrācijas pasākumus.

– Nodrošināt Turcijas tiesību aktu atbilstību *acquis* civillietās un nostiprināt tiesu iestāžu resursus, lai piemērotu *acquis*.

27. sadaļa. Vide

– Turpināt to *acquis* transponēšanu un īstenošanu, kuri attiecas uz vispārējiem tiesību aktiem, starptautiskām vides konvencijām un tiesību aktiem par dabas aizsardzību, ūdens kvalitāti, ķīmiskām vielām, rūpniecisku piesārņojumu un risku vadību un atkritumu apsaimniekošanu.

– Integrēt vides prasības citu nozaru politikā.

28. sadaļa. Patērētāju un veselības aizsardzība

– Nodrošināt aizsardzības augstu līmeni, efektīvi piemērojot patērētāju aizsardzības noteikumus un iesaistot attiecīgās patērētāju organizācijas.

– Garīgās veselības jomā kā alternatīvu ievietošanai ārstniecības iestādēs izstrādāt sabiedrībā balstītus pakalpojumus un nodrošināt, ka garīgās veselības aprūpei tiek piešķirti pietiekami finanšu līdzekļi.

29. sadaļa. Muitas savienība

– Pabeigt muitas tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz divējāda lietojuma precēm un tehnoloģijām, atdarinājumiem, kā arī viltotām un pirātiskām precēm.

32. sadaļa. Finanšu kontrole

– Saskaņot Turcijas krimināLkodeksu ar Konvenciju par ES finanšu interešu aizsardzību (*PIF*) un tās protokoliem.

4. PROGRAMMU VEIDOŠANA

Finansiālās palīdzības pieejamību Pievienošanās partnerībā apzinātajām prioritātēm nodrošinās, izmantojot divus finanšu instrumentus: programmas, kas pieņemtas līdz 2006. gadam un tā laikā, īstenos saskaņā ar Padomes 2001. gada 17. decembra Regulu (EK) Nr. 2500/2001 par pirmspievienošanās finansiālo palīdzību Turcijai. Programmas un projektus, kas pieņemti kopš 2007. gada, īstenos saskaņā ar Padomes 2006. gada 17. jūlija Regulu (EK) Nr. 1085/2006 (*IPA*). Saskaņā ar abiem instrumentiem, ko attiecīgi ir pieņēmusi Komisija, tiks pieņemti lēmumi par finansējumu, un pēc tam tiks noslēgti finansēšanas nolīgumi, ko parakstīs Komisija un Turcija. Finansēšanas nolīgumi kalpo par juridisko pamatu konkrētu programmu īstenošanai.

Turcijai ir pieejams arī finansējums no daudzvalstu un horizontālajām programmām.

5. NOSACĪJUMU KOPUMS

Kopienas palīdzība projektu finansēšanā, izmantojot pirmspievienošanās instrumentus, tiek sniegta ar nosacījumu, ka Turcija pilda saistības atbilstīgi EK un Turcijas nolīgumiem, tostarp Muitas savienības Lēmumam 1/95 un citiem lēmumiem, veic turpmākus konkrētus pasākumus, lai efektīvi izpildītu Kopenhāgenas kritērijus un īpaši lai sekmētu šīs pārskatītās Pievienošanās partnerības īpašo prioritāšu izpildi.

Šo vispārīgo nosacījumu neievērošanas gadījumā Padome var pieņemt lēmumu par finansiālā atbalsta pārtraukšanu, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 2500/2001 vai 21. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1085/2006 (*IPA*). Īpaši nosacījumi ir arī iekļauti individuālajās gada programmās. Lēmumam par finansējumu sekos ar Turciju parakstīts finansējuma nolīgums.

6. UZRAUDZĪBA

Pievienošanās partnerības īstenošanu pārbauda, izmantojot mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, un vajadzības gadījumā izmantojot Komisijas progresa ziņojumus.

Asociācijas nolīguma apakškomitejas nodrošina iespēju pārskatīt Pievienošanās partnerības prioritāšu īstenošanu un panākumus attiecībā uz tiesību aktu tuvināšanu, īstenošanu un izpildi. Asociācijas komiteja apspriež vispārējās norises, panākumus un problēmas Pievienošanās partnerības prioritāšu izpildē, kā arī konkrētākus jautājumus, ko tai nodod apakškomitejas.

Pirmspievienošanās finansiālās palīdzības programmas pārraudzību kopā veic Turcija un Eiropas Komisija, izmantojot Apvienoto pārraudzības komiteju (*JMC*)/*IPA* pārraudzības komiteju. Lai nodrošinātu pārraudzības efektivitāti, projektos, ko finansē saskaņā ar finansējuma nolīgumu, ir jāiestrādā pārbaudāmi un novērtējami sasniegumu rādītāji. Uz šiem rādītājiem balstītā pārraudzība palīdzēs Komisijai, *JMC*/*IPA* pārraudzības komitejai un Turcijai programmu pārorientēšanā, ja nepieciešams, un jaunu programmu veidošanā. *JMC*/*IPA* pārraudzības komiteja nodrošina, ka darbības, ko finansē saskaņā ar pirmspievienošanās programmām, atbilst Pievienošanās partnerībai.

Pievienošanās partnerībā turpinās izdarīt vajadzīgos grozījumus saskaņā ar 2. pantu Padomes 1998. gada 16. marta Regulā (EK) Nr. 622/98 par palīdzību kandidātvalstīm atbilstīgi pirmspievienošanās stratēģijai, un jo īpaši par pievienošanās partnerību izveidi[7].

[7] OV L 85, 20.3.1998., 1. lpp.